Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/1914

19.9.2025

UREDBA (EU) 2025/1914 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 18. septembra 2025

o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 175, 177, 178 ter 322 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ([2]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([3]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V zadnjih letih je za geopolitično dinamiko značilna velika negotovost, zaradi česar je treba temeljito ponovno oceniti strateško avtonomijo in odpornost Unije ter zaščito demokratičnih načel in pravne države, hkrati pa tudi izzive, ki izhajajo iz zelenega, socialnega in tehnološkega prehoda. Ti sočasni prehodi kažejo, da je nujno treba zapolniti inovacijsko vrzel, pospešiti prizadevanja za razogljičenje za okrepitev gospodarske konkurenčnosti in zmanjšati zunanjo odvisnost z diverzifikacijo dobavnih verig, povečanjem doma proizvedene zelene energije in naložbami v kritične sektorje.

(2) Kohezijska politika kot glavni naložbeni instrument Unije v večletnem finančnem okviru spodbuja ciljno usmerjene naložbe, ki prispevajo k ekonomski, socialni in teritorialni koheziji, kot je določeno v členu 3(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in členu 174 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), hkrati pa rešuje tudi nastajajoče izzive. Poleg tega je vmesni pregled zavezan načelu partnerstva in načelu upravljanja na več ravneh, da se zagotovi učinkovito, regionalno in na državljane osredotočeno izvajanje kohezijske politike. Zato bi bilo treba vsako prerazporeditev v okviru vmesnega pregleda izvesti v skladu z Evropskim kodeksom dobre prakse za partnerstvo ([4]).

(3) Pravni okvir za programe kohezijske politike določa vmesni pregled leta 2025, ki ponuja pravočasno in edinstveno priložnost za preusmeritev osredotočenosti programov na nove izzive in priložnosti, za pospešitev izvajanja in za povečanje njihove učinkovitosti pri odzivanju na stare in nove prednostne naloge Unije brez poseganja v druge pravne akte Unije ali v naslednji večletni finančni okvir.

([1]) UL C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj.
([2]) UL C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj.
([3]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. septembra 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 18. septembra 2025.
([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) št. 240/2014 z dne 7. januarja 2014 o Evropskem kodeksu dobre prakse za partnerstvo v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov (UL L 74, 14.3.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj).

(4) Glede na pomen horizontalnih omogočitvenih pogojev, ki se uporabljajo za vse specifične cilje, in meril, potrebnih za oceno njihovega izpolnjevanja, v smislu člena 15(1), drugi pododstavek, in Priloge III k Uredbi (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), za uspešno in učinkovito uporabo splošne podpore Unije, ki se dodeli iz teh skladov Unije, ter potrebo, da se zagotovi praktični učinek teh skladov Unije, zneski, ki presegajo prožnostni znesek iz člena 86(1), drugi pododstavek, navedene uredbe, in ki ustrezajo specifičnim ciljem, ki so predmet negativne ocene Komisije na podlagi uporabe teh horizontalnih omogočitvenih pogojev, ne bi smeli biti predmet spremembe ali prerazporeditve programa na podlagi novih prednostnih nalog in prožnosti iz določb o spremembi, določenih v tej uredbi.

Tak sorazmerni ukrep je potrebna spodbuda za zagotovitev, da pravo in praksa držav članic še naprej izpolnjujeta horizontalne omogočitvene pogoje in da odhodki, ki se krijejo iz skladov Unije, izpolnjujejo cilje Unije. Ker se Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]) uporablja horizontalno, bi se morala ista zahteva uporabljati za zneske, ki ustrezajo obveznostim, začasno ustavljenim z ukrepi, sprejetimi na podlagi navedene uredbe. Zneski v okviru prožnostnega zneska iz člena 86(1), drugi pododstavek, Uredbe (EU) 2021/1060, ki ustrezajo specifičnim ciljem, ki so predmet negativne ocene Komisije na podlagi uporabe horizontalnih omogočitvenih pogojev, so lahko predmet spremembe ali prerazporeditve programa na podlagi novih prednostnih nalog, če so take nove prednostne naloge skladne s cilji horizontalnih omogočitvenih pogojev.

(5) Komisija je v sporočilu z dne 29. januarja 2025 z naslovom „Kompas za konkurenčnost za EU“, sporočilu z dne 26. februarja 2025 z naslovom „Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje“ ter spremljajočem akcijskem načrtu za cenovno dostopno energijo predstavila konkretne ukrepe, s katerimi bo Evropa ponovno postala konkurenčna in zagotovila trajnostno blaginjo. Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijski sklad, vzpostavljena z Uredbo (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]), že podpirata naložbe v podnebne cilje, kot so določeni v Uredbi (EU) 2021/1060. Vendar bi morale države članice okrepiti svoja prizadevanja za zagotovitev, da bo razogljičenje gonilo rasti evropske industrije in blaginje evropskih državljanov, med drugim s povečanjem podpore čisti tehnologiji in prehodu na čisto energijo, vlaganjem v projekte energetske infrastrukture, ki lahko zagotovijo pristno energetsko unijo, ter podpiranjem razogljičenja proizvodnih procesov in proizvodov.

(6) Glede na najbolj nestabilne geopolitične razmere doslej in potrebo, da Unija zagotovi lastno obrambo in civilno pripravljenost, bi bilo treba sredstva kohezijske politike hitro mobilizirati za neposredno podporo naložbam v obrambne zmogljivosti in civilno varnost. Zato je treba določiti nove specifične cilje za podporo iz ESRR in Kohezijskega sklada za financiranje industrijskih zmogljivosti v obrambnem sektorju in omogočanje naložb v odporno obrambno infrastrukturo ali infrastrukturo z dvojno rabo, med drugim da bi spodbudili vojaško mobilnost in izboljšali civilno pripravljenost, vključno s kibernetsko in civilno varnostjo, ki nista nujno povezani z mobilnostjo, v skladu s področjem uporabe navedenih skladov in načelom, da se ne škoduje bistveno, ter v sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi organi. Poleg tega bi moralo biti mogoče podpreti civilno pripravljenost kot del teritorialnih in lokalnih razvojnih strategij. Industrijske zmogljivosti za spodbujanje obrambnih zmogljivosti bi morale biti povezane s tehnološkim razvojem in proizvodnjo obrambnih proizvodov in drugih proizvodov za obrambne namene, kakor so opredeljeni v Uredbi Sveta (EU) 2025/1106 ([8]), zlasti tistih iz člena 1 navedene uredbe. Države članice se spodbuja, naj izkoristijo možnost, predvideno v sedanjem pravnem okviru, da sredstva, ki so jim bila dodeljena v okviru deljenega upravljanja, prostovoljno prerazporedijo na neposredno upravljane programe z obrambnimi in varnostnimi cilji. V zvezi s tem bi prerazporeditve sredstev za vojaško mobilnost v okviru

([5]) Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([6]) Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

([7]) Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([8]) Uredba Sveta (EU) 2025/1106 z dne 27. maja 2025 o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije (UL L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

Instrumenta za povezovanje Evrope (IPE) zagotovile usklajeno posredovanje vzdolž koridorjev vojaške mobilnosti iz skupne bele knjige o prihodnosti evropske obrambe – pripravljenost 2030 visoke predstavnice za zunanje zadeve in varnostno politiko ter Komisije z dne 19. marca 2025. Države članice morajo pri podpiranju takih naložb po potrebi upoštevati merila za upravičenost iz člena 9 Uredbe (EU) 2021/697 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]), pravila za upravičenost iz člena 16 Uredbe (EU) 2025/1106 ali ustrezne določbe programov za evropsko obrambno industrijo. Prednost bi bilo treba dati naložbam v infrastrukturo in zmogljivosti z dvojno rabo.

(7) Posebno pozornost in izredno podporo bi bilo treba nameniti vzhodnim obmejnim regijam Unije, ki mejijo na Rusijo, Belorusijo in Ukrajino, zaradi njihovih edinstvenih varnostnih izzivov in geopolitičnega pomena. Te regije so še posebej izpostavljene zunanjim grožnjam, vključno s hibridnimi napadi. Krepitev lokalnih obrambnih zmogljivosti in odpornosti skupnosti v teh regijah je nujna ne le za odvračanje morebitne agresije in ohranitev evropske varnosti, ampak tudi za podpiranje regionalnega razvoja, spodbujanje socialne kohezije, ustvarjanje delovnih mest in izboljšanje življenjskih razmer.

(8) Države članice bi morale pri dodeljevanju in porabi sredstev kohezijske politike, usmerjenih v cilje, povezane z obrambo, dati prednost projektom, ki spodbujajo zaposlovanje, razvoj spretnosti in diverzifikacijo industrije na regionalni ravni. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti podpori malim in srednjim podjetjem (MSP) in regionalnim grozdom, dejavnim na področju tehnologij z dvojno rabo, kibernetske varnosti in umetne inteligence, ter zagotoviti, da take naložbe služijo strateškim interesom Unije ter cilju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije.

(9) Naložbe v nadgradnjo prometnih omrežij za izpolnitev vojaških zahtev prinašajo znatne koristi tudi za civilno mobilnost, gospodarsko povezljivost in zmogljivosti za odzivanje na krize v Uniji. Take naložbe izboljšujejo čezmejno infrastrukturo, odpravljajo ozka grla, povečujejo pripravljenost ter prispevajo k odpornosti regij in kritičnih dobavnih verig. Poleg tega prometna vozlišča, ki omogočajo hitro napotitev reševalnih služb in razdeljevanje osnovnih potrebščin, pomembno prispevajo k neprekinjenemu delovanju osnovnih funkcij in nacionalni varnosti.

(10) Poleg tega bi bilo treba za hitro zagotovitev likvidnosti za kritje najnujnejših potreb za naložbe v okrepljene obrambne zmogljivosti in infrastrukturo, pri čemer bi bilo treba prednost dati zlasti zmogljivostim in infrastrukturi z dvojno rabo ter civilni pripravljenosti, ponuditi dodatne možnosti financiranja. Zlasti je treba zagotoviti dodatno enkratno predfinanciranje v višini 20 % zneskov, načrtovanih v okviru takih namenskih prednostnih nalog na podlagi ustreznih ciljev politike ESRR in Kohezijskega sklada, ter možnost uporabe višje stopnje sofinanciranja Unije.

(11) ESRR in Kohezijski sklad lahko v okviru svojih področij uporabe podpore že podpirata naložbe, ki prispevajo k ciljem platforme za strateške tehnologije za Evropo (v nadaljnjem besedilu: platforma STEP), vzpostavljene z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]), katere cilj je okrepiti vodilni položaj Evrope na področju tehnologije. Da bi dodatno spodbudili naložbe iz ESRR in Kohezijskega sklada na teh kritičnih področjih, bi bilo treba odpraviti omejitev skupnega prispevka ESRR in Kohezijskega sklada k tem prednostnim nalogam ter razširiti možnost, da države članice prejmejo večje predfinanciranje za povezane spremembe programov. Prednostne naloge, ki podpirajo naložbe, ki prispevajo k ciljem platforme STEP v okviru zahtevka za spremembo programa, ki je bila Komisiji predložena do 31. marca 2025, prejmejo izredno enkratno predfinanciranje, ki se uporablja ob predložitvi tega zahtevka.

([9]) Uredba (EU) 2021/697 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi Evropskega obrambnega sklada ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1092 (UL L 170, 12.5.2021, str. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([10]) Uredba (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

Poleg tega bi se morale možnosti za financiranje produktivnih naložb, ki prispevajo k ciljem platforme STEP, v podjetjih, ki niso MSP, uporabljati za vse države članice in regije, katerih BDP na prebivalca je nižji od povprečja EU-27, pri čemer bi se morala ohraniti osredotočenost na MSP. Take naložbe bi morale biti možne tudi v regijah, kjer olajšujejo prilagajanje industrije, povezano z digitalnim prehodom, vključno z digitalnimi zmogljivostmi na področju računalništva v oblaku, umetne inteligence in superračunalništva, ter razogljičenjem in krožnostjo proizvodnih procesov in proizvodov, na primer v avtomobilski industriji ali energetsko intenzivnih panogah. Poleg tega bi bilo treba možnost, ki je na voljo za naložbe, ki prispevajo k ciljem platforme STEP, da financirajo produktivne naložbe v podjetja, ki niso MSP, iz Sklada za pravični prehod (SPP), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]), razširiti na vse naložbe, hkrati pa ohraniti osredotočenost na MSP, kadar so take naložbe potrebne med drugim za izvajanje načrta za pravični prehod in za ustvarjanje novih delovnih mest.

(12) Da bi povečali energetsko varnost, pospešili energetski prehod in spodbujali čisto mobilnost, bi bilo treba naložbe v okviru platforme STEP in instrumenta za infrastrukturo za alternativna goriva, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2023/1804 Evropskega parlamenta in Sveta ([12]), dopolniti z oblikovanjem novega specifičnega cilja za ESRR in Kohezijski sklad v okviru cilja politike 2 za spodbujanje povezovalnih daljnovodov in z njimi povezane infrastrukture za prenos, distribucijo in shranjevanje ter podporne infrastrukture, pa tudi za varstvo in zaščito te infrastrukture ter za okrepljeno vzpostavitev polnilne infrastrukture. Podporna energetska infrastruktura pomeni vse objekte, opremo in sisteme, ki podpirajo medsebojno povezanost prenosnih sistemov držav članic, tako da omogočajo proizvodnjo, prenos, distribucijo in shranjevanje energije. Da bi pospešili naložbe na teh področjih, bi morale biti prednostne naloge, namenjene temu specifičnemu cilju, upravičene do dodatnega enkratnega predfinanciranja v višini 20 % zneskov, načrtovanih v okviru teh prednostnih nalog, in do možnosti uporabe višje stopnje sofinanciranja Unije. Od organov upravljanja se pričakuje, da si prizadevajo mobilizirati najvišji možen znesek zasebnega financiranja, kadar je to ustrezno. Ta večja naložbena prizadevanja bodo energetsko intenzivnim panogam omogočila dostop do stabilnejših in bolj raznolikih virov energije na manj razdrobljenem notranjem trgu z energijo, kar bo okrepilo njihovo trajnostnost in konkurenčnost. Poleg tega razširitev podpore ESRR za projekte razogljičenja energetsko intenzivnim panogam omogoča dajanje prednosti inovacijam z velikim učinkom, ki so usklajene s podnebnimi cilji Unije.

(13) Pomembni projekti skupnega evropskega interesa, in sicer projekti, ki podpirajo in spodbujajo obsežne čezmejne projekte, ki se štejejo za bistvene za gospodarsko rast, inovacije in konkurenčnost Unije, in ki naj bi bili združljivi z notranjim trgom, na katerem omogočajo vseevropsko sodelovanje na področju inovativnih tehnologij ali vseevropskih infrastruktur. Da bi se pospešilo oblikovanje novih in izvajanje obstoječih pomembnih projektov skupnega evropskega interesa, bi morala biti podpora iz ESRR za naložbe v projekte, ki sodelujejo v pomembnih projektih skupnega evropskega interesa, za katere je Komisija ugotovila, da so združljivi z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (b), PDEU ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. novembra 2021 z naslovom „Merila za analizo združljivosti pomoči z notranjim trgom, da se spodbudi izvajanje pomembnih projektov skupnega evropskega interesa“, dovoljena v vseh kategorijah regij. Poleg tega bi morali za operacije, ki prispevajo k pomembnemu projektu skupnega evropskega interesa, ki ga je odobrila Komisija, veljati poenostavljeni izbirni postopki.

(14) Cenovno dostopna in trajnostna stanovanja so še en izziv, ki je prišel v ospredje zaradi znatnega zvišanja cen in najemnin v zadnjih letih. Prikrajšane skupine ter družine z nizkimi dohodki in družine s srednjimi dohodki so posebej prizadete ter se soočajo z več težavami pri dostopu do stanovanj in naraščajočim tveganjem brezdomstva. Da bi države članice in regije spodbudili k povečanju naložb iz ESRR in Kohezijskega sklada, v okvirih njunih področij uporabe podpore, v gradnjo in prenovo cenovno dostopnega in trajnostnega stanovanjskega fonda, vključno s socialnimi stanovanji, bi bilo treba oblikovati nove specifične cilje v okviru različnih ciljev politike, da se zagotovi prožnost pri načrtovanju ukrepov na področju stanovanjske politike, povezanih z namenskimi

([11]) Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([12]) Uredba (EU) 2023/1804 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU (UL L 234, 22.9.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj).

prednostnimi nalogami, pri čemer se upošteva, da lahko posamezne države članice različno opredeljujejo cenovno dostopnost glede na svoje okoliščine. Take prednostne naloge bi morale biti združljive z Direktivo (EU) 2024/1275 Evropskega parlamenta in Sveta ([13]) ter vključevati možnost koriščenja višje stopnje sofinanciranja Unije in dodatnega enkratnega predfinanciranja v višini 20 % načrtovanih zneskov, da se zmanjša breme za javne proračune v vseh kategorijah regij. Na primer pri naložbah v okviru načel in vrednot pobude novi evropski Bauhaus bi se morale v celoti izkoristiti te nove možnosti. Do podpore v okviru takih prednostnih nalog so lahko upravičeni tudi stroški začasnega najema nadomestne nastanitve za stanovalce v času prenove. V zvezi s tem je primerno tudi pojasniti podporo SPP.

(15) Voda ima ključno vlogo kot vir za zanesljivo preskrbo s hrano in energijo ter varnost gospodarskih sistemov. Njena vloga kot vir je tudi ključen vidik zagotavljanja odpornosti proti podnebnim spremembam. Glede na izzive, ki jih prinašajo učinki podnebnih sprememb za vodne vire, bi bilo treba spodbujati nadaljnje naložbe v odpornost v zvezi z vodo. Okrepiti bi bilo treba izvajanje zakonodaje o varstvu voda in morja, izboljšati učinkovitost rabe vode, odpraviti pomanjkanje vode in nujno bi bilo treba doseči napredek pri odpornosti Evrope v zvezi z vodo. Za to izvajanje so potrebne znatne naložbe, tudi v ponovno uporabo vode za nekmetijske namene, modro biotehnologijo, infrastrukturo za obravnavanje vodnega stresa in preprečevanja suše, uvajanje sonaravnih rešitev, ekološko obnovo sladkovodnih ekosistemov in izboljšanje čiščenja odpadnih voda. Za prebivalstvo v regijah, ki so še posebej prizadete zaradi pomanjkanja vode, ima lahko tudi razsoljevanje, če se izvaja na trajnosten način, kot je navedeno v sporočilu Komisije z dne 4. junija 2025 z naslovom „Evropska strategija za odpornost v zvezi z vodo“, ključno vlogo pri zagotavljanju zanesljivega dostopa do vode in bi zato moralo biti upravičeno do podpore. Zato je primerno vključiti sklicevanje na zanesljiv dostop do vode, trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri, vključno s celostnim gospodarjenjem z vodnimi viri, in odpornost v zvezi z vodo v specifični cilj v okviru cilja politike 2, da se omogočita proaktivno, na tveganju temelječe upravljanje in večja pripravljenost. Nove namenske prednostne naloge, določene za ta specifični cilj, bi tudi morale biti upravičene do dodatnega enkratnega predfinanciranja v višini 20 % načrtovanih zneskov in možnosti višje stopnje sofinanciranja, da se spodbudijo ključne naložbe na tem področju. Prav tako bi moralo biti mogoče zagotoviti podporo iz SPP za naložbe, povezane z vodo, kadar take naložbe odpravljajo akutni vodni stres, krepijo odpornost proti podnebnim spremembam ter podpirajo prehod na trajnostno in diverzificirano lokalno gospodarstvo, tudi če niso neposredno povezane s projekti sanacije tal.

(16) Odpraviti bi bilo treba nadaljnje omejitve, da bi lahko države članice v okviru vmesnega pregleda izvedle smiselno reprogramiranje in sredstva usmerile v te nove strateške prednostne naloge Unije. Kar zadeva zahteve glede tematske osredotočenosti, je primerno državam članicam dovoliti, da zneske, načrtovane za nove strateške prednostne naloge, vključno s tistimi, ki prispevajo k ciljem platforme STEP, upoštevajo pri zneskih, potrebnih za zagotovitev skladnosti z zahtevami glede tematske osredotočenosti, ne glede na to, ali države članice upoštevajo tematsko osredotočenost na nacionalni ravni ali na ravni kategorije regije. Prožnost v zvezi z zahtevami glede tematske osredotočenosti bi morala spremljati določena prožnost pri izračunu podnebnega prispevka za ESRR in Kohezijski sklad na podlagi člena 6 Uredbe (EU) 2021/1060 ob upoštevanju splošnih zahtev iz navedenega člena. Poleg tega bi morale države članice imeti tudi možnost, da prispevajo sredstva iz ESRR in Kohezijskega sklada v oddelek za države članice sklada InvestEU, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]), da bi se uporabila prek finančnega instrumenta, določenega v programu InvestEU.

Da bi omogočili celovito reprogramiranje za namene novih strateških prednostnih nalog v okviru vmesnega pregleda, bi moral biti državam članicam na voljo dodaten čas za dopolnitev svojih ocen o izidu vmesnega pregleda in predložitev s tem povezanih sprememb programov. Ta dodatni čas za reprogramiranje bi moral veljati tudi za sredstva SPP, kadar so vključena v program skupaj s sredstvi ESRR in Kohezijskega sklada ali sredstvi Evropskega

([13]) Direktiva (EU) 2024/1275 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o energetski učinkovitosti stavb (UL L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([14]) Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

socialnega sklada plus (ESS+), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta ([15]). Spremembe programov v okviru cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) se predložijo v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/1059 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]).

(17) Da bi pospešili izvajanje programov kohezijske politike na splošno in zagotovili potrebno likvidnost za ključne naložbe, ki jih je treba izvesti, bi bilo treba izplačati dodatno enkratno predfinanciranje iz ESRR in Kohezijskega sklada za programe v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“ in cilja Interreg, kadar reprogramiranje zadeva znaten delež celotnega programa. Odstotek predfinanciranja bi bilo treba dodatno povečati za nekatere programe v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, ki zajemajo eno ali več regij na ravni NUTS 2, ki mejijo na Rusijo, Belorusijo ali Ukrajino, zaradi negativnega učinka ruske vojne agresije proti Ukrajini na te regije. Da bi spodbudili reprogramiranje za namene ključnih prednostnih nalog v okviru vmesnega pregleda, bi moralo biti dodatno enkratno predfinanciranje na voljo le, kadar je v tem okviru dosežen določen prag za prerazporeditev finančnih sredstev na posebne ključne prednostne naloge.

(18) Zaradi upoštevanja časa, potrebnega za preusmeritev naložb v okviru vmesnega pregleda, in za čim boljšo uporabo razpoložljivih sredstev bi bilo treba prilagoditi končni datum upravičenosti izdatkov in pravila o prenehanju obveznosti za programe, s katerimi se sredstva prerazporedijo na strateške prednostne naloge v okviru vmesnega pregleda. Omogočiti bi bilo treba tudi, da se uporabi višja stopnja sofinanciranja pri programih v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, ki zajemajo eno ali več regij na ravni NUTS 2, ki mejijo na Rusijo, Belorusijo ali Ukrajino, ob upoštevanju negativnega učinka ruske vojne agresije proti Ukrajini na te regije in ob ustreznem upoštevanju potrebe po pravočasnem zaključku programov, pravočasnem začetku novih programov in polni absorpciji programskih sredstev.

(19) Vmesni pregled bi bilo treba uporabiti tudi za okrepitev ključne vloge mest in funkcionalnih mestnih območij pri doseganju mnogih ciljev Unije, in sicer tako, da se državam članicam v tesnem sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi organi ter ob upoštevanju regionalnih posebnosti in področja uporabe kohezijske politike omogoči prerazporeditev finančnih sredstev iz ESRR za okrepitev evropske pobude za mesta iz člena 12 Uredbe (EU) 2021/1058. Poleg tega bi bilo treba za lažje izvajanje ključnih inovativnih ukrepov, opredeljenih v okviru evropske pobude za mesta, zanje uporabiti poenostavljen izbirni postopek za podporo v programih kohezijske politike. Za večjo prožnost pri uporabi sredstev bi morala biti državam članicam zagotovljena tudi možnost prerazporeditve sredstev ESRR iz svojih programov v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“ v Instrument za medregionalne naložbe v inovacije iz člena 13 Uredbe (EU) 2021/1058.

(20) Za poenostavitev izvajanja in pospešitev naložb je primerno uvesti dodatne ciljno usmerjene spremembe regulativnega okvira, ki ureja uporabo SPP. Zlasti bi bilo treba možnost poenostavljenega izbirnega postopka za operacije, ki jim je bil podeljen pečat odličnosti, razširiti na SPP. Poleg tega bi bilo treba odpraviti omejitve za revizijo ciljev, da se zagotovi potrebna prožnost glede na spreminjajoče se okoliščine izvajanja.

(21) Za podporo državam članicam pri njihovem hitrem in pravilnem reprogramiranju bi morala Komisija organom upravljanja zagotoviti pravočasna in jasna tehnična pojasnila in podporo, tudi prek strukturiranega sistema, prek katerega odgovarja na tehnična, pravna in postopkovna vprašanja, zlasti v zvezi z ukrepi, uvedenimi s to uredbo.

(22) Ker ciljev te uredbe, in sicer preusmeritve naložb h ključnim prednostnim nalogam v okviru vmesnega pregleda ter poenostavitve in pospešitve izvajanja politike s spremembo uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056, zaradi njenega obsega in učinka države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

([15]) Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([16]) Uredba (EU) 2021/1059 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o posebnih določbah za cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg), ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj in instrumenti za zunanje financiranje (UL L 231, 30.6.2021, str. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj).

(23) Uredbi (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(24) Zaradi nujne potrebe po omogočanju ključnih naložb, zlasti v obrambne zmogljivosti glede na pereče geopolitične izzive, bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Uredbe (EU) 2021/1058

Uredba (EU) 2021/1058 se spremeni:

(1) člen 3 se spremeni:

(a) odstavek 1 se spremeni:

(i) v točki (a) se doda naslednja točka:

„(vii) s krepitvijo industrijskih zmogljivosti za spodbujanje obrambnih zmogljivosti, prednostno zmogljivosti z dvojno rabo;“;

(ii) točka (b) se spremeni:

(1) točka (v) nadomesti z naslednjim:

„(v) s spodbujanjem zanesljivega dostopa do vode, trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri, vključno s celostnim gospodarjenjem z vodnimi viri, in odpornosti v zvezi z vodo;“;

(2) dodata se naslednji točki:

„(xi) s spodbujanjem dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj;

(xii) s spodbujanjem povezovalnih daljnovodov ter povezane infrastrukture za prenos, distribucijo in shranjevanje ter podporne infrastrukture, pa tudi zaščite kritične energetske infrastrukture in vzpostavitve polnilne infrastrukture;“;

(iii) v točki (c) se doda naslednja točka:

„(iii) z razvojem odporne obrambne infrastrukture, prednostno tiste z dvojno rabo, tudi za spodbujanje vojaške mobilnosti v Uniji, ter z izboljšanjem civilne pripravljenosti;“;

(iv) v točki (d) se doda naslednja točka:

„(vii) s spodbujanjem dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj;“;

(v) v točki (e), prvi pododstavek, se dodata naslednji točki:

„(iii) s spodbujanjem celostnega teritorialnega razvoja z dostopom do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj na vseh vrstah območij;

(iv) z zagotavljanjem civilne pripravljenosti na vseh vrstah območij.“;

(vi) doda se naslednji pododstavek:

„Operacije, ki se podpirajo v okviru specifičnega cilja iz prvega pododstavka, točka (c)(iii), za spodbujanje vojaške mobilnosti, so po potrebi osredotočene predvsem na enega ali več od štirih prednostnih koridorjev vojaške mobilnosti EU, ki so jih države članice opredelile v Prilogi II k Vojaškim zahtevam za vojaško mobilnost v EU in zunaj nje, ki jih je Svet sprejel 18. marca 2025. Podprte operacije, ki so del navedenih koridorjev, izpolnjujejo infrastrukturne zahteve iz izvedbenih aktov na podlagi člena 12(2) Uredbe (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

(*) Uredba (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014 (UL L 249, 14.7.2021, str. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj).“;

(b) v odstavku 1a se prvi in drugi pododstavek nadomestita z naslednjim:

„Sredstva v okviru specifičnega cilja iz odstavka 1, prvi pododstavek, točki (a)(vi) in (b)(ix), se načrtujejo v okviru ustreznih namenskih prednostnih nalog za zadevni cilj politike.

Kadar se sprememba programa predloži Komisiji do 31. decembra 2025, Komisija izplača 20 % dodelitve za take namenske prednostne naloge, kot je določeno v sklepu o odobritvi spremembe programa, kot izredno enkratno predfinanciranje poleg letnega predfinanciranja programa iz člena 90(1) in (2) Uredbe (EU) 2021/1060 ali člena 51(2), (3) in (4) Uredbe (EU) 2021/1059 Evropskega parlamenta in Sveta (*) . Kadar so namenske prednostne naloge vključene v spremembo programa, predloženo Komisiji do 31. marca 2025, Komisija izplača izredno enkratno predfinanciranje v višini 30 % dodelitve za navedene prednostne naloge, kot je določeno v sklepu o odobritvi spremembe programa. Izredno enkratno predfinanciranje se izplača v 60 dneh od sprejetja sklepa Komisije o odobritvi spremembe programa.

(*) Uredba (EU) 2021/1059 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o posebnih določbah za cilj ‚evropsko teritorialno sodelovanje' (Interreg), ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj in instrumenti za zunanje financiranje (UL L 231, 30.6.2021, str. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj).“;

(c) vstavi se naslednji odstavek:

„1c. Sredstva v okviru specifičnih ciljev iz odstavka 1, prvi pododstavek, točka (a)(vii), točke (b)(v), (xi) in (xii), točka (c)(iii), točka (d)(vii) ter točki (e)(iii) in (iv), se načrtujejo v okviru ustreznih namenskih prednostnih nalog za zadevni cilj politike.

Kadar se sprememba programa predloži Komisiji do 31. decembra 2025, Komisija izplača 20 % dodelitve za take namenske prednostne naloge, kot je določeno v sklepu o odobritvi spremembe programa, kot izredno enkratno predfinanciranje poleg letnega predfinanciranja programa iz člena 90(1) in (2) Uredbe (EU) 2021/1060 in člena 51(2), (3) in (4) Uredbe (EU) 2021/1059. Izredno enkratno predfinanciranje se izplača v 60 dneh od sprejetja sklepa Komisije o odobritvi spremembe programa.

Komisija znesek, izplačan kot izredno enkratno predfinanciranje, na podlagi člena 90(5) Uredbe (EU) 2021/1060 obračuna najpozneje v zadnjem obračunskem letu.

Vsakršne obresti, ki se ustvarijo s takim izrednim enkratnim predfinanciranjem, se na podlagi člena 90(6) Uredbe (EU) 2021/1060 za zadevni program uporabijo na enak način kot se ESRR ali Kohezijski sklad in se vključijo v obračun za zadnje obračunsko leto.

Na podlagi člena 97(1) Uredbe (EU) 2021/1060 se tako izredno enkratno predfinanciranje začasno ne ustavi.

Predfinanciranje, ki se upošteva pri izračunu zneskov, ki jih je treba sprostiti, vključuje na podlagi člena 105(1) Uredbe (EU) 2021/1060 vsakršno izplačano izredno enkratno predfinanciranje.

Z odstopanjem od člena 112(3) in (4) Uredbe (EU) 2021/1060 se najvišja stopnja sofinanciranja za namenske prednostne naloge, določene za podporo specifičnim ciljem iz odstavka 1, prvi pododstavek, točka (a)(vii), točke (b)(v), (xi) in (xii), točka (c)(iii), točka (d)(vii) ter točki (e)(iii) in (iv), tega člena, zviša za 10 odstotnih točk nad veljavno stopnjo sofinanciranja, pri čemer ne presega 100 %.“;

(d) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Kohezijski sklad podpira cilja politike 2 in 3, vključno s specifičnimi cilji iz odstavka 1, prvi pododstavek, točke (b)(x), (xi) in (xii) ter točka (c)(iii), tega člena, kolikor je taka podpora skladna s področjem uporabe podpore iz členov 6 in 7.“;

(e) doda se naslednji odstavek:

„5. Z odstopanjem od člena 49(3) Uredbe (EU) 2021/1060 zadevni državi članici za operacije, ki se podpirajo v okviru specifičnih ciljev iz odstavka 1, prvi pododstavek, točka (a)(vii) in točka (c)(iii), tega člena, ni treba dati na voljo javnosti podatkov v zvezi s temi operacijami, kadar tako razkritje ni dovoljeno zaradi varnosti ali javnega reda na podlagi člena 69(5) Uredbe (EU) 2021/1060. V ta namen države članice obvestijo Komisijo, preden zadevno operacijo izberejo za podporo. Ta pododstavek ne posega v pravice Komisije in Evropskega računskega sodišča da dostopata do informacij, ki jih potrebujeta za opravljanje svojih nalog v zvezi s preverjanji in revizijami, ter v dolžnost Evropskega parlamenta, da izvaja politični nadzor na podlagi člena 14 PEU in spremlja izvrševanje proračuna Unije na podlagi člena 319 PDEU.

Za upravičence ne veljajo zahteve iz člena 50(1), točke (c), (d) in (e), Uredbe (EU) 2021/1060 za operacije, povezane s specifičnimi cilji iz odstavka 1, točki (a)(vii) in (c)(iii), tega člena, kadar javni prikaz informacij o podpori ali organizacija komunikacijskega dogodka ali dejavnosti ni zahtevan zaradi varnosti ali javnega reda na podlagi člena 69(5) Uredbe (EU) 2021/1060.

Komisija Evropskemu parlamentu vsaj enkrat letno v zbirni obliki sporoči število izbranih operacij, za katere velja odstopanje iz drugega pododstavka, in njihove skupne stroške, pri čemer ustrezno upošteva zahteve glede zaupnosti.“;

(2) v členu 4 se odstavek 10 nadomesti z naslednjim:

„10. Obveznost izpolnjevanja zahtev glede tematske koncentracije iz odstavka 6 tega člena velja v celotnem programskem obdobju, tudi kadar se dodeljena sredstva iz ESRR prerazporedijo med prednostnimi nalogami programa ali med programi in pri vmesnem pregledu v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2021/1060. Kadar država članica predloži zahtevek za spremembo programa v skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2021/1060, se lahko zneski, načrtovani za specifične cilje iz člena 3(1), prvi pododstavek, točki (a)(vi) in (b)(ix), te uredbe ter za specifične cilje iz člena 3(1), prvi pododstavek, točka (a)(vii), točke (b)(v), (xi) in (xii), točka (c)(iii), točka (d)(vii) ter točki (e)(iii) in (iv), te uredbe, bodisi upoštevajo pri zneskih, ki se zahtevajo za cilj politike 1 ali 2, bodisi se razdelijo med oba cilja.

Kadar država članica upošteva tematsko koncentracijo na ravni kategorije regij, se lahko zneski, načrtovani za specifične cilje iz člena 3(1), prvi pododstavek, točki (a)(vi) in (b)(ix), ter za specifične cilje iz člena 3(1), prvi pododstavek, točka (a)(vii), točke (b)(v), (xi) in (xii), točka (c)(iii), točka (d)(vii) ter točki (e)(iii) in (iv), ki presegajo pragove za tematsko koncentracijo za kategorijo regije, upoštevajo pri pragovih tematske koncentracije v drugih kategorijah regij v okviru istega cilja politike.

Ta odstavek se uporablja samo pri prerazporeditvi dodelitev za specifične cilje, navedene v njem, iz bolj razvitih regij ali regij v prehodu v manj razvite regije in iz bolj razvitih regij v regije v prehodu.“;

(3) člen 5 se spremeni:

(a) odstavek 2 se spremeni:

(i) prvi pododstavek se spremeni:

(1) točka (e) se nadomesti z naslednjim:

„(e) kadar prispevajo k specifičnim ciljem v okviru cilja politike 1 iz člena 3(1), prvi pododstavek, točki (a)(vi) in (vii), ali k specifičnemu cilju v okviru cilja politike 2 iz člena 3(1), prvi pododstavek, točka (b)(ix), v manj razvitih regijah in regijah v prehodu ter bolj razvitih regijah v državah članicah, katerih povprečni BDP na prebivalca, merjen v standardih kupne moči in izračunan na podlagi podatkov Unije za obdobje 2015–2017, je nižji od povprečja EU-27, ob ohranjanju osredotočenosti na MSP;";

(2) dodata se naslednji točki:

„(f) kadar prispevajo k pomembnemu projektu skupnega evropskega interesa, za katerega je Komisija ugotovila, da je združljiv z notranjim trgom, na podlagi člena 107(3), točka (b), PDEU in ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. novembra 2021 z naslovom ‚Merila za analizo združljivosti državne pomoči z notranjim trgom, da se spodbudi izvajanje pomembnih projektov skupnega evropskega interesa', ob ohranjanju osredotočenosti na MSP;

(g) kadar olajšujejo prilagajanje industrije, povezano z razogljičenjem proizvodnih procesov in proizvodov, v manj razvitih regijah in regijah v prehodu ter bolj razvitih regijah v državah članicah, katerih povprečni BDP na prebivalca, merjen v standardih kupne moči in izračunan na podlagi podatkov Unije za obdobje 2015–2017, je nižji od povprečja EU-27, ob ohranjanju osredotočenosti na MSP.";

(ii) drugi pododstavek se nadomesti z naslednjim:

„Točki (e) in (g) prvega pododstavka se uporabljata za programe Interreg, kadar je geografska pokritost programa v Uniji sestavljena izključno iz kategorij regij iz navedenih točk.";

(b) dodata se naslednja odstavka:

„10. Poleg možnosti iz člena 14 Uredbe (EU) 2021/1060 lahko države članice v dogovoru z zadevnimi organi upravljanja dodelijo sredstva iz ESRR in Kohezijskega sklada oddelku za države članice sklada InvestEU, da bi se uporabila prek finančnega instrumenta, določenega v programu InvestEU. Za take prispevke bodisi veljajo postopki iz člena 14 Uredbe (EU) 2021/1060 in se upoštevajo pri zgornjih mejah iz navedenega člena bodisi se seštevajo, če skupne prerazporeditve ne presegajo 50 milijonov EUR. Sredstva, ki se ustvarijo iz zneskov, prispevanih v finančni instrument InvestEU, ali ki jih je mogoče pripisati tem zneskom, se v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2021/1060 dajo na voljo državi članici v skladu s sporazumom o prispevku in se uporabijo za podporo v okviru istega cilja ali ciljev v obliki finančnih instrumentov ali proračunskih jamstev.

11. Poleg možnosti iz člena 73(4) Uredbe (EU) 2021/1060 se lahko organ upravljanja za projekte, ki neposredno sodelujejo v pomembnem projektu skupnega evropskega interesa, za katerega je Komisija ugotovila, da je združljiv z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (b), PDEU in ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. novembra 2021 z naslovom ‚Merila za analizo združljivosti pomoči z notranjim trgom, da se spodbudi izvajanje pomembnih projektov skupnega evropskega interesa', odloči odobriti podporo neposredno iz ESRR, če take operacije izpolnjujejo zahteve iz člena 73(2), točke (a), (b) in (g), Uredbe (EU) 2021/1060.";

(4) vstavi se naslednji člen:

„Člen 7a

Posebne določbe, povezane z vmesnim pregledom in s tem povezana prožnost

1. Komisija v letu 2026 izplača 1,5 % skupne podpore iz ESRR in Kohezijskega sklada ter Sklada za pravični prehod (SPP), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta (*), na podlagi sklepa o odobritvi spremembe programa kot dodatno enkratno predfinanciranje. Navedeni odstotek dodatnega enkratnega predfinanciranja se poveča na 9,5 % za programe v okviru cilja ‚naložbe za delovna mesta in rast', ki zajemajo eno ali več regij na ravni NUTS 2, ki mejijo na Rusijo, Belorusijo ali Ukrajino, če program ne zajema celotnega ozemlja zadevne države članice. Kadar pa so regije na ravni NUTS 2, ki mejijo na Rusijo, Belorusijo ali Ukrajino, vključene samo v programe, ki zajemajo celotno ozemlje zadevne države članice, se povečani odstotek uporablja tudi za take programe.

2. Dodatno enkratno predfinanciranje iz odstavka 1 tega člena se uporablja le, kadar so bile v okviru vmesnega pregleda odobrene prerazporeditve vsaj 10 % finančnih sredstev programa na eno ali več namenskih prednostnih nalog, določenih za specifične cilje iz člena 3(1), prvi pododstavek, točki (a)(vi) in (vii), točke (b)(v), (ix), (xi) in (xii), točka (c)(iii), točka (d)(vii) in točki (e)(iii) in (iv), če je zahtevek za spremembo programa predložen Komisiji do 31. decembra 2025 (v nadaljnjem besedilu: 10-odstotni prag).

Pri 10-odstotnem pragu se upoštevajo tudi naslednje prerazporeditve v okviru istega programa:

(a) prerazporeditve iz ESS+ na eno ali več namenskih prednostnih nalog, določenih na podlagi členov 12a, 12c in 12d Uredbe (EU) 2021/1057, v okviru vmesnega pregleda;

(b) prerazporeditve iz SPP na namenske prednostne naloge, določene za podporo naložbam, ki prispevajo k ciljem platforme STEP, ali za spodbujanje dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj na podlagi Uredbe (EU) 2021/1056 v okviru vmesnega pregleda;

(c) prerazporeditve iz ESRR ali Kohezijskega sklada na namenske prednostne naloge za specifične cilje iz člena 3(1), prvi pododstavek, točki (a)(vi) in (b)(ix), te uredbe ali iz ESS+ na namenske prednostne naloge, določene na podlagi člena 12a Uredbe (EU) 2021/1057, ali iz SPP na namenske prednostne naloge, določene za podporo naložbam, ki prispevajo k ciljem platforme STEP, odobrene v spremembah programa pred vmesnim pregledom;

(d) prerazporeditve iz ESRR ali Kohezijskega sklada na prednostne naloge, določene za specifični cilj iz člena 3(1), prvi pododstavek, točka (b)(v), odobrene v spremembah programa od 1. januarja 2025.

3. Pri izračunu zneska, ki ustreza 10-odstotnemu pragu, se ne upoštevajo naslednja sredstva:

(a) sredstva iz Instrumenta Evropske unije za okrevanje iz člena 4 Uredbe (EU) 2021/1056;

(b) dodatno financiranje za najbolj oddaljene regije iz člena 110(1), točka (e), Uredbe (EU) 2021/1060;

(c) sredstva, prerazporejena na eno ali več namenskih prednostnih nalog, določenih za podporo odzivu na naravne nesreče na podlagi člena 12b Uredbe (EU) 2021/1057 ali v okviru specifičnega cilja iz člena 3(1), točka (b)(x), te uredbe.

4. Dodatno enkratno predfinanciranje, ki ga je treba plačati državi članici in izhaja iz sprememb programa na podlagi prerazporeditve prednostnih nalog iz odstavka 2 tega člena, se šteje za plačila, izvršena v letu 2025, za namene izračuna zneskov, ki jih je treba sprostiti na podlagi člena 105 Uredbe (EU) 2021/1060, če je zahtevek za spremembo programa predložen Komisiji do 31. decembra 2025.

5. Z odstopanjem od člena 63(2) in člena 105(2) Uredbe (EU) 2021/1060 je končni datum za upravičenost izdatkov in sprostitve obveznosti 31. december 2030, kadar so bile odobrene spremembe programa za prerazporeditev vsaj 10 % finančnih sredstev programa na eno ali več namenskih prednostnih nalog iz odstavka 2 tega člena.

6. Kadar ima država članica samo en program, ki zajema njeno celotno ozemlje in se ta program financira iz ESRR, Kohezijskega sklada, ESS+ in SPP, se odstopanje iz odstavka 3 uporabi, kadar se vsaj 7 % finančnih sredstev programa prerazporedi na eno ali več namenskih prednostnih nalog, določenih za specifične cilje iz odstavka 1.

7. Kadar Uredba (EU) 2021/1060 ali ena izmed uredb za posamezne sklade določa končni datum za uporabo okvira smotrnosti in zahtev glede finančnega poslovodenja, poročanja in vrednotenja, se v zvezi s programi iz odstavkov 3 in 4 tega člena šteje, da se ta datum nanaša na isti datum naslednjega leta. Poleg tega se z odstopanjem od člena 2, točka 29, Uredbe (EU) 2021/1060 za take programe šteje, da se zadnje obračunsko leto nanaša na obdobje od 1. julija 2030 do 30. junija 2031.

8. Države članice lahko v zahtevkih za spremembe programov, predloženih na podlagi člena 24 Uredbe (EU) 2021/1060, zahtevajo prerazporeditev sredstev ESRR, načrtovanih v okviru cilja ‚naložbe za delovna mesta in rast', na evropsko pobudo za mesta oziroma Instrument za medregionalne naložbe v inovacije iz členov 12 oziroma 13 te uredbe. Prerazporejena sredstva se uporabijo v korist zadevne države članice. Take prerazporeditve ne pomenijo prerazporeditev v smislu člena 26 Uredbe (EU) 2021/1060.

9. V skladu s členom 40(2), točka (d), in členom 8 Uredbe (EU) 2021/1060 se zahtevki za spremembe programov za prerazporeditev sredstev v okviru vmesnega pregleda predložijo šele po tem, ko jih odobri odbor za spremljanje. Kadar taka prerazporeditev zadeva sredstva, načrtovana v okviru člena 28 navedene uredbe, se pred tem izvede posvetovanje z odgovornimi lokalnimi in regionalnimi organi v skladu z Evropskim kodeksom dobre prakse za partnerstvo.

10. Z odstopanjem od člena 112(3) in (4) Uredbe (EU) 2021/1060 se najvišja stopnja sofinanciranja za prednostne naloge v programih v okviru cilja ‚naložbe za delovna mesta in rast', ki zajemajo eno ali več regij na ravni NUTS 2, ki mejijo na Rusijo, Belorusijo ali Ukrajino, poveča za 10 odstotnih točk nad veljavno stopnjo sofinanciranja, pri čemer ne presega 100 %. Višja stopnja sofinanciranja se ne uporablja za programe, ki zajemajo celotno ozemlje zadevne države članice, razen če so te regije na ravni NUTS 2 vključene samo v programe, ki zajemajo celotno ozemlje zadevne države članice.

Odstopanje iz prvega pododstavka tega odstavka se uporablja le, kadar so bile odobrene prerazporeditve vsaj 10 % finančnih sredstev programa na eno ali več namenskih prednostnih nalog iz odstavka 2 tega člena, če je zahtevek za spremembo programa predložen Komisiji do 31. decembra 2025.

11. Poleg ocene o izidu vmesnega pregleda, ki jo je treba predložiti na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/1060 za vsak program, lahko države članice do 31. decembra 2025 Komisiji ponovno predložijo dopolnilno oceno in povezane zahtevke za spremembe programa, pri čemer upoštevajo specifične cilje iz člena 3(1), prvi pododstavek, točki (a)(vi) in (vii), točke (b)(v), (ix), (xi) in (xii), točka (c)(iii), točka (d)(vii) ter točki (e)(iii) in (iv). Uporabljajo se roki iz člena 24 Uredbe (EU) 2021/1060.

12. Kadar bi podnebni prispevek Kohezijskega sklada iz člena 6(1) Uredbe (EU) 2021/1060 presegel cilj 37 % skupnih dodeljenih sredstev, se lahko znesek, ki presega navedeni cilj, upošteva pri izračunu podnebnega prispevka ESRR za namene doseganja cilja 30 % skupnih dodeljenih sredstev. Pri izračunu podnebnega prispevka Kohezijskega sklada se lahko upoštevajo zneski, ki presegajo cilj podnebnih prispevkov ESRR v višini 30 % vseh dodeljenih sredstev.

(*) Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).“;

(5) v členu 12 se doda naslednji odstavek:

„4. Komisija lahko inovativnim ukrepom, ki so bili ocenjeni v razpisu za zbiranje predlogov v okviru evropske pobude za mesta, izpolnjujejo minimalne zahteve tega razpisa glede kakovosti ter jih zaradi proračunskih omejitev ni mogoče financirati, podeli pečat odličnosti.

Za namene pečata odličnosti se evropska pobuda za mesta šteje za drug vir Unije, ki je ločen od programov, ki se izvajajo in pripravljajo v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2021/1060.“;

(6) v Prilogi I se spremeni tabela 1:

(a) pri cilju politike 1 se doda naslednja vrstica:

	„(vii) Krepitev industrijskih zmogljivosti za spodbujanje obrambnih zmogljivosti, prednostno zmogljivosti z dvojno rabo	Vsi RCO, navedeni za specifična cilja (i) ali (iii) RCO 128 – podprta podjetja, povezana predvsem s spodbujanjem zmogljivosti z dvojno rabo in obrambnih zmogljivosti (RearmEU) – podjetja	Vsi RCR, navedeni za specifična cilja (i) ali (iii)“;

(b) pri cilju politike 2 se vrstica za specifični cilj (v) nadomesti z naslednjim:

	„(v) Spodbujanje zanesljivega dostopa do vode, trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri, vključno s celostnim gospodarjenjem z vodnimi viri, in odpornosti v zvezi z vodo	RCO 30 – dolžina novih ali nadgrajenih cevi v distribucijskih sistemih javnega vodovoda – km RCO 31 – dolžina novih ali nadgrajenih cevi v javnem omrežju za zbiranje odpadne vode – km RCO 32 – nova ali nadgrajena zmogljivost za čiščenje odpadne vode – populacijski ekvivalent	RCR 41 – prebivalci, priklopljeni na izboljšan javni vodovod – osebe RCR 42 – prebivalci, priklopljeni vsaj na sekundarno javno omrežje za čiščenje odpadne vode – osebe RCR 43 – izguba vode v distribucijskih sistemih javnega vodovoda – kubični metri na leto“;

(c) pri cilju politike 2 se dodata naslednji vrstici:

	„(xi) Spodbujanje dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj	RCO 18 – cenovno dostopna in trajnostna stanovanja z boljšo energetsko učinkovitostjo – stanovanja RCO 65 – zmogljivost novih ali posodobljenih cenovno dostopnih, trajnostnih in socialnih stanovanj – osebe	RCR 26 – letna poraba primarne energije (od tega: cenovno dostopna in trajnostna stanovanja, javne zgradbe, podjetja, drugo) – MWh/leto RCR 29 – ocenjene emisije toplogrednih plinov – tone ekvivalenta CO_2/leto RCR 67 – število oseb na leto, ki uporabljajo nova ali posodobljena cenovno dostopna, trajnostna in socialna stanovanja – uporabniki/leto

	(xii) Spodbujanje povezovalnih daljnovodov in povezane infrastrukture za prenos, distribucijo in shranjevanje ter podporne infrastrukture, pa tudi zaščite kritične energetske infrastrukture ter vzpostavitve polnilne infrastrukture	RCO 59 – infrastruktura za alternativno gorivo (oskrbovalna/polnilna mesta) RCO 131 – omrežja za prenos ali distribucijo energije in povezovalni daljnovodi – novozgrajeni ali izboljšani RCO 105 – rešitve za shranjevanje električne energije“;	

(d) pri cilju politike 3 se doda naslednja vrstica:

	„(iii) Razvoj odporne obrambne infrastrukture, prednostno tiste z dvojno rabo, tudi za spodbujanje vojaške mobilnosti v Uniji, ter izboljšanje civilne pripravljenosti;	Vsi RCO, navedeni za specifična cilja (i) ali (ii) RCO 129 – infrastruktura, prilagojena zahtevam vojaške mobilnosti RCO 29 – zmogljivost zgrajenih ali prenovljenih večnamenskih zaklonišč (osebe)	Vsi RCR, navedeni za specifična cilja (i) ali (ii)“;

(e) pri cilju politike 4 se doda naslednja vrstica:

	„(vii) Spodbujanje dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj	RCO 18 – cenovno dostopna in trajnostna stanovanja z boljšo energetsko učinkovitostjo – stanovanja RCO 65 – zmogljivost novih ali posodobljenih socialnih, cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj – osebe	RCR 26 – letna poraba primarne energije (od tega: cenovno dostopna in trajnostna stanovanja, javne zgradbe, podjetja, drugo) – MWh/leto RCR 29 – ocenjene emisije toplogrednih plinov – tone ekvivalenta CO_2/leto RCR 67 – število oseb na leto, ki uporabljajo nova ali posodobljena cenovno dostopna, trajnostna in socialna stanovanja – uporabniki/leto“;

(f) pri cilju politike 5 se doda naslednja vrstica:

	„(iii) Spodbujanje celostnega teritorialnega razvoja z dostopom do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj na vseh vrstah območij	RCO 18 – cenovno dostopna in trajnostna stanovanja z boljšo energetsko učinkovitostjo – stanovanja RCO 65 – zmogljivost novih ali posodobljenih cenovno dostopnih, trajnostnih in socialnih stanovanj – osebe	RCR 26 – letna poraba primarne energije (od tega: cenovno dostopna in trajnostna stanovanja, javne zgradbe, podjetja, drugo) – MWh/leto RCR 29 – ocenjene emisije toplogrednih plinov – tone ekvivalenta CO_2/leto RCR 67 – število oseb na leto, ki uporabljajo nova ali posodobljena cenovno dostopna, trajnostna in socialna stanovanja – uporabniki/leto“.

Člen 2

Spremembe Uredbe (EU) 2021/1056

Uredba (EU) 2021/1056 se spremeni:

(1) člen 8(2) se spremeni:

(a) prvi pododstavek se spremeni:

(i) točka (f) se nadomesti z naslednjim:

„(f) naložbe v pametno in trajnostno lokalno mobilnost, vključno z razogljičenjem lokalnega prometnega sektorja in njegove infrastrukture, ter vzpostavitev polnilne infrastrukture;“;

(ii) točka (i) se nadomesti z naslednjim:

„(i) naložbe v obnovo in dekontaminacijo degradiranih območij, obnovo voda in sanacijo tal za rabo ter po potrebi tudi projekte za zeleno infrastrukturo in za spremembo namena, ob upoštevanju načela onesnaževalec plača;“;

(iii) dodata se naslednji točki:

„(p) spodbujanje dostopa do cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj;

(q) podpiranje sistemov za shranjevanje energije, če se prispeva k razogljičenju regionalnega gospodarstva ter vključitvi energije iz obnovljivih virov v omrežje.“;

(b) drugi pododstavek se črta;

(c) četrti pododstavek se nadomesti z naslednjim:

„SPP lahko podpira tudi produktivne naložbe v podjetja, ki niso MSP, pri čemer ohranja osredotočenost na MSP. Take naložbe so upravičene le, kadar so potrebne za izvajanje območnega načrta za pravični prehod, kadar je njihova podpora potrebna za ustvarjanje novih delovnih mest na opredeljenem območju in kadar ne povzročijo premestitve, kakor je opredeljena v členu 2, točka 27, Uredbe (EU) 2021/1060. Zagotavljanje take podpore ne zahteva revizije območnega načrta za pravični prehod, kadar bi bila taka revizija povezana izključno z analizo vrzeli. Pri naložbah, ki prispevajo k ciljem platforme STEP iz člena 2 Uredbe (EU) 2024/795, se v izbirnem postopku upoštevajo vajeništva in delovna mesta, izobraževanje oziroma usposabljanje za pridobitev novih znanj in spretnosti.“;

(d) doda se naslednji pododstavek:

„Za operacije, ki jim je bil podeljen pečat odličnosti, kakor je opredeljen v členu 2, točka 45, Uredbe (EU) 2021/1060, se lahko organ upravljanja za projekte, ki neposredno sodelujejo v pomembnem projektu skupnega evropskega interesa, za katerega je Komisija ugotovila, da je združljiv z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (b), PDEU in ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. novembra 2021 z naslovom ‚Merila za analizo združljivosti pomoči z notranjim trgom, da se spodbudi izvajanje pomembnih projektov skupnega evropskega interesa‘, odloči odobriti podporo neposredno iz SPP, če take operacije prispevajo k specifičnemu cilju iz člena 2 te uredbe in prispevajo k izvajanju območnih načrtov za pravični prehod.“;

(2) v členu 10 se dodata naslednja odstavka:

„5. Kadar so sredstva SPP načrtovana kot prednostne naloge v okviru programa, ki vključuje tudi sredstva ESRR, ESS + ali Kohezijskega sklada, lahko države članice poleg ocene o izidu vmesnega pregleda, ki jo je treba predložiti na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/1060 za vsak program, Komisiji do 31. decembra 2025 ponovno predložijo dopolnilno oceno in povezane zahtevke za spremembe programa, pri čemer upoštevajo specifične cilje in podprte dejavnosti, uvedene z Uredbo (EU) 2025/1914 Evropskega parlamenta in Sveta (*). Uporabljajo se roki iz člena 24 Uredbe (EU) 2021/1060.

Tak program je lahko upravičen do dodatnega enkratnega predfinanciranja iz člena 7a(1), prvi pododstavek, Uredbe (EU) 2021/1058, kadar je ustrezno.

Kadar za tak program velja podaljšani rok za upravičenost izdatkov in sprostitev obveznosti v skladu s členom 7a Uredbe (EU) 2021/1058, se tako podaljšanje uporablja tudi za sredstva SPP.

6. Kadar so sredstva SPP načrtovana v namenskem programu, lahko države članice določijo namenske prednostne naloge v podporo naložbam, ki prispevajo k ciljem platforme STEP, ali za spodbujanje dostopa do cenovno dostopnih stanovanj v skladu s členom 8(2), prvi pododstavek, točka (p), te uredbe.

Kadar se vsaj 10 % finančnih sredstev programa prerazporedi na eno ali več namenskih prednostnih nalog iz prvega pododstavka, Komisija v letu 2026 izplača 1,5 % skupne podpore iz SPP programu kot izredno enkratno predfinanciranje. Poleg tega se pri 10-odstotnem pragu upoštevajo tudi prerazporeditve na namenske prednostne naloge, določene za podporo naložbam, ki prispevajo k ciljem platforme STEP, odobrene v spremembah programa pred vmesnim pregledom. Za namen izračuna zneska, ki ustreza 10 % finančnih sredstev programa, se ne upoštevajo sredstva iz Instrumenta Evropske unije za okrevanje iz člena 4.

Predfinanciranje, dolgovano državi članici, ki izhaja iz sprememb programa na podlagi prerazporeditve na prednostne naloge iz prvega pododstavka tega odstavka, se šteje za plačilo, izvršeno v letu 2025, za namene izračuna zneskov, ki jih je treba sprostiti na podlagi člena 105 Uredbe (EU) 2021/1060, če se zahtevek za spremembo programa predloži Komisiji do 31. decembra 2025.

Z odstopanjem od člena 63(2) in člena 105(2) Uredbe (EU) 2021/1060 je končni datum za upravičenost izdatkov in sprostitev obveznosti 31. december 2030. Odstopanje se uporablja le, kadar so bile odobrene spremembe programa za prerazporeditev vsaj 10 % finančnih sredstev programa na eno ali več namenskih prednostnih nalog, kot je določeno v drugem pododstavku tega odstavka.

Kadar Uredba (EU) 2021/1060 določa končni datum za uporabo okvira smotrnosti in zahtev glede finančnega poslovodenja, poročanja in vrednotenja, se za take programe to razume kot sklicevanje na isti datum naslednjega leta. Poleg tega se z odstopanjem od člena 2, točka 29, Uredbe (EU) 2021/1060 za take programe šteje, da se zadnje obračunsko leto nanaša na obdobje od 1. julija 2030 do 30. junija 2031.

Poleg ocene o izidu vmesnega pregleda, ki jo je treba predložiti na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/1060 za vsak program, lahko države članice do 31. decembra 2025 Komisiji ponovno predložijo dopolnilno oceno in povezane zahtevke za spremembe programa, pri čemer upoštevajo podprte dejavnosti, uvedene z Uredbo (EU) 2025/1914. Uporabljajo se roki iz člena 24 Uredbe (EU) 2021/1060.

(*) Uredba (EU) 2025/1914 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2025 o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda (UL L, 2025/1914, 19.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj).“;

(3) v členu 11(2) se točki (h) in (i) nadomestita z naslednjim:

„(h) v primeru podpore za produktivne naložbe v podjetja, ki niso MSP, okviren seznam operacij in podjetij, ki se podpirajo, ter utemeljitev potrebe po taki podpori, vključno z analizo vrzeli, kadar je to potrebno za namene ocene državne pomoči, ki dokazuje, da bi pričakovana izguba delovnih mest brez naložbe presegla pričakovano število ustvarjenih delovnih mest;

(i) v primeru podpore za naložbe, namenjene zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz dejavnosti, navedenih v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES, seznam operacij, ki bodo podprte, ter utemeljitev, da prispevajo k prehodu na podnebno nevtralno gospodarstvo in vodijo v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki je pod ustreznimi referenčnimi vrednostmi, določenimi za brezplačno dodelitev na podlagi Direktive 2003/87/ES, ter ob zagotovitvi, da so navedene operacije potrebne za zaščito znatnega števila delovnih mest;“;

(4) v členu 12 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

„2. Za kazalnike učinkov so izhodiščne vrednosti določene pri nič. Mejniki za leto 2024 in cilji za leto 2029 so kumulativni.“;

(5) v Prilogi II se besedilo v točki 2.4., ki se nanaša na točko (h) člena 11(2), nadomesti z naslednjim:

„Izpolnite le, če se podpora zagotavlja produktivnim naložbam v podjetja, ki niso MSP:

— okviren seznam operacij in podjetij, ki se podpirajo ter za vsako izmed njih utemeljitev potrebe po taki podpori, vključno z analizo vrzeli, kadar je to potrebno za namene ocene državne pomoči, ki dokazuje, da bi pričakovana izguba delovnih mest brez naložb presegla pričakovano število novih delovnih mest

Ta razdelek posodobite ali izpolnite tako, da revidirate območni načrt za pravični prehod, odvisno od odločitve o zagotovitvi takšne podpore.“;

(6) v Prilogi III se doda naslednja vrstica:

„RCO 18 – cenovno dostopna in trajnostna stanovanja z boljšo energetsko učinkovitostjo – stanovanja RCO 65 – zmogljivost novih ali posodobljenih cenovno dostopnih, trajnostnih in socialnih stanovanj – osebe	RCR 26 – letna poraba primarne energije (od tega: cenovno dostopna in trajnostna stanovanja, javne zgradbe, podjetja, drugo) – MWh/leto RCR 29 – ocenjene emisije toplogrednih plinov – tone ekvivalenta CO2/leto RCR 67 – število oseb na leto, ki uporabljajo nova ali posodobljena cenovno dostopna, trajnostna in socialna stanovanja – uporabniki/leto“.

Člen 3

Omejitve sprememb in prerazporeditev programa

Zneski, ki ustrezajo obveznostim, začasno ustavljenim z ukrepi, sprejetimi v okviru Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092, in zneski, ki presegajo znesek prožnosti, ki ustreza specifičnim ciljem, za katere je Komisija podala negativno oceno na podlagi uporabe horizontalnih omogočitvenih pogojev na podlagi člena 15 Uredbe (EU) 2021/1060, niso predmet spremembe ali prerazporeditve programa na podlagi te uredbe.

Člen 4

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 18. septembra 2025

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*
R. METSOLA	L. AAGAARD